

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **CZT, a. s.**, se sídlem Bratranců Veverkových 396, Pardubice, zastoupeného JUDr. Jirím Vaníčkem, advokátem se sídlem Šaldova 34/466, Praha 8, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutím Celního ředitelství Hradec Králové ze dne 22. 12. 2010, čj. 2677-3/210-060100-21, čj. 2678-3/210-060100-21, čj. 2693-3/210-060100-21, čj. 2694-3/210-060100-21, čj. 2698-3/210-060100-21, čj. 2820-3/210-060100-21, čj. 2820-4/210-060100-21 a čj. 2822-3/210-060100-21, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 1. 2013, čj. 30 Af 6/2011 – 334,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Celní úřad Pardubice doměřil žalobci spotřební daň za zdaňovací období únor až červen 2006 a srpen až říjen 2006 dodatečnými platebními výměry ze dne 21. 11. 2007, č. 9203/07-066300-024, č. 9204/07-066300-024, č. 9205/07-066300-024, č. 9206/07-066300-024, č. 9207/07-066300-024, č. 9208/07-066300-024, č. 9209/07-066300-024 a č. 9210/07-066300-024.

2. Celní ředitelství Hradec Králové (původně žalovaný) rozhodnutími ze dne 22. 12. 2010, čj. 2677-3/210-060100-21, čj. 2678-3/210-060100-21, čj. 2693-3/210-060100-21, čj. 2694-3/210-060100-21, čj. 2698-3/210-060100-21, čj. 2820-3/210-060100-21, čj. 2820-4/210-060100-21 a čj. 2822-3/210-060100-21, změnilo dodatečné platební výměry celního úřadu tak, že upřesnilo výši doměřovaného rozdílu, ve zbývajících částech platební výměry potvrdilo (*pozn.* NSS: V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., stávající celní ředitelství zanikla ke dni 1. 1. 2013. V rámci nedokončených řízení ve správním soudnictví se dnem 1. 1. 2013 jejich nástupcem stalo Generální ředitelství cel.)

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí původně žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který rozsudkem ze dne 29. 1. 2013, čj. 30 Af 6/2011 – 334, zrušil napadená rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

III.

4. Žalovaný (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

5. Návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnil skutečností, že převážná část vyměřené daně (34 846 457 Kč z vyměřené částky 40 801 314 Kč) byla zaplacena až na základě exekuce.

Pokud by kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek, stěžovatel by musel rozhodnout o zrušení platebních výměrů, což by mělo za následek ukončení daňového řízení a vrácení již vybrané daně. Správce daně by byl povinen zaplatit žalobci i úrok z neoprávněného jednání správce daně. V případě úspěchu kasační stížnosti by opětovné vybrání daně a vrácení vyplaceného úroku bylo v podstatě znemožněno či spojeno s velkými obtížemi, protože by s největší pravděpodobností vedlo k obnovení exekučního řízení.

6. Stěžovatel dodal, že exekuce pro zbývající nezaplacenou část daně je nadále vedena. Pokud by kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek, exekuční řízení bude zastaveno. V případě úspěchu kasační stížnosti by správce daně byl nucen zahájit nové exekuční řízení.

7. Stěžovatel se domníval, že jsou splněny podmínky § 73 s. ř. s., protože následky napadeného rozsudku jsou pro stěžovatele nepoměrně větší, než následky spojené s přiznáním odkladného účinku pro žalobce. Přiznání odkladného účinku není v rozporu ani s veřejným zájmem.

8. Podáním ze dne 8. 3. 2013 stěžovatel doplnil návrh na přiznání odkladného účinku. Upozornil na tři podání žalobce: (1) žádost o zaplacení úroku podle § 73 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, (2) výzvu k vrácení přeplatku na spotřební dani se zrušením zástavního práva (žalobci bylo povoleno posečkání s úhradou dosud nezaplacené části vyměřené daně, přičemž úhrada je zajištěna zřízením zástavního práva), (3) návrh na povolení obnovy řízení. Pokud by nebyl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, správce daně by musel s největší pravděpodobností vyhovět podáním žalobce. V případě, že by Nejvyšší správní soud následně zrušil napadený rozsudek krajského soudu, bylo by nutné opět zrušit velké množství rozhodnutí vydaných na základě napadeného rozsudku, následně znovu vybrat daň včetně neoprávněně vyplacených částek (úroku z neoprávněného jednání správce daně) a případně znovu zahájit exekuční řízení vůči žalobci.

9. Stěžovatel uzavřel, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by se nic nezměnilo na postavení žalobce, protože žalobci bylo povoleno posečkání s úhradou dosud nezaplacené části daně.

IV.

10. Žalobce nesouhlasil s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Zdůraznil jeho mimořádnou povahu a odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, čj. 1 Afs 106/2004 – 49, č. 982/2006 Sb. NSS.

11. Zrušil-li by Nejvyšší správní soud napadený rozsudek, rozhodnutí celních orgánů (dodatečné platební výměry a rozhodnutí o odvoláních) by se stala znovu vykonatelnými a opět by jim svědčila presumpce správnosti. Správci daně by nic nebránilo v tom, aby daň opět vyměřil či doměřil. Jeho postavení je navíc usnadněno stavěním běhu lhůt pro zánik práva doměřit daň.

12. Ve vztahu k úroku z přeplatku žalobce opět odkázal na usnesení čj. 1 Afs 106/2004 – 49, v němž se stěžovatel (Finanční ředitelství v Plzni) také domáhal přiznání odkladného účinku kvůli své povinnosti zaplatit žalobkyni úrok z přeplatku. Podle Nejvyššího správního soudu by „tato povinnost [...] nevznikla, kdyby žalobkyně již nezaplatila vyměřenou daň. Zanedbala-li by tedy žalobkyně svou povinnost k úhradě daně, stěžovatel by ani nemohl právě uvedeným argumentem odůvodňovat svou žádost. Kdyby soud stěžovateli v tomto bodě přisvědčil a přiznal odkladný účinek jeho kasační stížnosti, znevýhodnil by tak právě takového daňového poplatníka, který řádně splnil svou daňovou povinnost: tomuto poplatníkovi by totiž v důsledku přiznání odkladného účinku byly i po zrušení rozhodnutí žalovaného zdržovány peněžní prostředky vynaložené na úhradu daně, jejíž vyměření neshledal krajský soud v souladu

s právem, a nemohl by se zhojit ani na úroku, který mu náleží pro zadržování zaplacené daně bez zákonného podkladu. Přiznání odkladného účinku by tak nepřímou mohlo vést k důsledkům opačným, než o jaké usiluje stěžovatel, tedy k demotivačnímu působení na daňové poplatníky a k následnému obroženi daňových příjmů.“

13. Podle žalobce stěžovatel nesprávně spojuje daňovou exekuci s doměřením spotřební daně, přestože se jedná o dvě samostatná řízení. Ve vztahu k daňové exekuci je žádost o přiznání odkladného účinku nyní podané kasační stížnosti bezpředmětná. I kdyby Nejvyšší správní soud vyhověl kasační stížnosti, nemělo by to vliv na povinnost správce daně vrátit žalobci neoprávněně vymožené peněžní prostředky a zaplatit zákonný úrok z neoprávněného vymáhání.

14. Žalobce připomněl také průběh řízení týkajícího se zajišťovacího příkazu vydaného Celním úřadem Pardubice dne 18. 10. 2006 na dosud nestanovenou spotřební daň. Předmětný zajišťovací příkaz byl nakonec zrušen rozhodnutím Celního ředitelství Hradec Králové ze dne 1. 4. 2011 a řízení bylo zastaveno. Dále žalobce poukázal na rozsudek krajského soudu ze dne 24. 9. 2012, čj. 30 Af 1/2010 – 209, který zrušil nejen rozhodnutí o odvolání žalobce, ale i exekuční příkazy ze dne 1. 11. 2006 a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Stěžovatel se však právnímu názoru krajského soudu nepodřídil a nezákonným způsobem rozhodl o zastavení odvolacích řízení rozhodnutími ze dne 18. 1. 2013. Žalobce tato rozhodnutí napadl žalobou.

15. Soudní řízení o daňové exekuci je již pravomocně skončeno. Soudy shledaly vady exekučního titulu a exekučních příkazů vydaných na jeho základě. Tvrzení stěžovatele, že daňová exekuce probíhá, je nepravdivé. Peněžní prostředky žalobce navíc nebyly převedeny na účet správce daně až po pravomocném doměření spotřební daně, ale už na základě neoprávněně vedené exekuce ve dnech 22. 12. 2006 a 27. 3. 2007.

16. Žalobce připustil, že správce daně vydal v souvislosti s doměřením spotřební daně (nikoliv s daňovou exekucí) několik rozhodnutí o posečkání s úhradou daně. Podle posledního rozhodnutí bylo posečkání povoleno do 31. 12. 2012. O nové žádosti žalobce ze dne 12. 10. 2012 správce daně dosud nerozhodl.

V.

17. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku nebyly splněny.

18. Především je třeba mít na paměti mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

19. Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti (§ 107 odst. 1 s. ř. s.).

20. V usnesení ze dne 24. 4. 2007, čj. 2 Ans 3/2006 – 49, č. 1255/2007 Sb. NSS, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu uzavřel, že zákonné podmínky pro přiznání odkladného

účinku kasační stížnosti jsou stanoveny shodně pro všechny stěžovatele (žalobce, žalovaného, osoby zúčastněné na řízení). Zpravidla však budou opřeny o různé skutkové okolnosti spojené s negativními důsledky výkonu rozhodnutí krajského soudu podle toho, která z procesních stran je uplatní. Kasační stížnosti žalovaného správního orgánu bude odkladný účinek přiznán v ojedinělých případech, kde by respektování soudního rozhodnutí mohlo způsobit závažné důsledky (např. vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi apod.). Jakkoliv se usnesení rozšířeného senátu opíralo o předchozí právní úpravu (účinnou před novelizací soudního řádu správního zákonem č. 303/2011 Sb.), je v přiměřeném rozsahu i nadále použitelné.

21. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel, který žádá o přiznání odkladného účinku. Stěžovatel musí upřesnit, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností tuto újmu vyvozuje a jaká by byla její intenzita. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, kterého se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

22. Při posouzení druhého zákonného předpokladu (tj. souladu s veřejným zájmem) soud vychází z povahy věci a z obsahu soudního a správního spisu, včetně případného vyjádření ostatních účastníků řízení.

23. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že „[t]vržené ohrožení veřejného zájmu spočívajícího v řádném stanovení a vybrání daní [...] nemůže vést k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti: podobným způsobem a s přiblížením ke své konkrétní věcné působnosti by totiž mohl argumentovat každý správní orgán, jehož rozhodnutí bylo zrušeno, neboť činnost všech správních orgánů směřuje k uspokojení toho či onoho veřejného zájmu. To je však v rozporu s mimořádnou povahou institutu odkladného účinku“ (usnesení čj. 1 Afs 106/2004 – 49).

24. Stěžovatel odůvodnil svou žádost o přiznání odkladného účinku tím, že případné opětovné vybrání daně a vrácení vyplaceného úroku by bylo spojeno s velkými obtížemi a s největší pravděpodobností by vedlo k obnovení exekučního řízení. Tento předpoklad stěžovatel opřel o tvrzení, že převážná část vyměřené daně byla zaplacená až na základě exekuce a pro zbývající nezaplacenou část daně je exekuce nadále vedena.

25. Pokud by vybraná daň musela být opakovaně vymáhána a existovaly by zde skutečnosti, které by bez jakýchkoliv pochybností ohrožovaly její dobytost, bylo by pravděpodobně možné vnímat obavy stěžovatele jako dostatečné z hlediska zákonného vymezení institutu odkladného účinku kasační stížnosti a hrozící újmu na straně stěžovatele (resp. státu) by zřejmě bylo možné považovat za závažnou. Stěžovatel však neprokázal svá tvrzení o ohrožení případného opětovného vybrání daně.

26. Opřel-li stěžovatel svůj návrh o tvrzení, že převážná část daně byla vybrána na základě exekuce, opomněl dodat (jak poukázal i žalobce), že předmětná exekuce byla v následném soudním přezkumu shledána neoprávněnou, protože byla vedena na základě nedostatečně odůvodněného zajišťovacího příkazu.

27. Exekuční příkazy vydané Celním úřadem Pardubice dne 1. 11. 2006, o něž stěžovatel opřel svůj návrh, Krajský soud v Hradci Králové zrušil rozsudkem ze dne 24. 9. 2012, čj. 30 Af 1/2010 – 209. V době vydání rozhodnutí krajského soudu byl totiž exekuční titul (zajišťovací příkaz) pro předmětné exekuce již zrušen rozhodnutím Celního ředitelství Hradec

Králové ze dne 1. 4. 2011, čj. 2548-3/2011-060100-21. Celní ředitelství zrušilo zajišťovací příkaz na základě zrušujícího rozsudku krajského soudu ze dne 31. 5. 2010, čj. 30 Ca 114/2006 – 114. Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost celního ředitelství rozsudkem ze dne 8. 9. 2010, čj. 9 Afs 57/2010 – 139, a přisvědčil krajskému soudu, že celní úřad neodůvodnil zajišťovací příkaz dostatečně a ani celní ředitelství neodstranilo tento nedostatek v rámci svého odůvodnění. Rozhodnutí celního ředitelství ze dne 16. 11. 2006, čj. 16780-03/06-0601-21, bylo proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Zdejší soud v rozsudku čj. 9 Afs 57/2010 – 139 uzavřel, že celní orgány neuvedly konkrétní důvody, které je vedly k obavám o nemožnosti vybrat daň v budoucnu (v době splatnosti a vymahatelnosti dosud nestanovené daně), nebo k pochybám, podle nichž vybrání bude spojeno se značnými obtížemi. Samotná skutečnost, že předpokládaná daňová povinnost bude několikanásobně převyšovat zajišťovanou částku, nemohla být dostatečným důvodem pro vydání zajišťovacího příkazu.

28. Lze uzavřít, že v řízení, na něž stěžovatel odkázal, celní orgány neprokázaly důvodnost svých obav z možného ohrožení úhrady daně. Ani v návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti (nad rámec výše uvedeného tvrzení o vybrání daně na základě exekuce), které by svědčily pro závěr, že případný opětovný výběr daně či vrácení vyplaceného úroku by byly spojeny s obtížemi, a stěžovateli (resp. státu) by tak byla způsobena újma nepoměrně větší, než jaká by přiznáním odkladného účinku vznikla žalobci.

29. Tvrzení stěžovatele, že v současné době je nadále vedena exekuce na dosud nevybranou část daně, žalobce popřel. Za situace, kdy stěžovatel, jehož tíží důkazní břemeno, nedoložil, že probíhá exekuční řízení, ani nedoplnil své tvrzení o konkrétní skutečnosti, které by svědčily o ohrožení možnosti vybrat daň, zdejší soud nepřisvědčil ani tomuto argumentu.

30. Nejvyšší správní soud neshledal důvodným ani tvrzení, že postavení žalobce by se přiznáním odkladného účinku nezměnilo, protože mu bylo povoleno posečkání s úhradou daně. Žalobce doložil sdělení Celního úřadu pro Pardubický kraj ze dne 8. 2. 2013 a ze dne 7. 3. 2013, která potvrzují, že o žádosti žalobce o posečkání s úhradou daně ze dne 15. 10. 2012 nebylo dosud rozhodnuto.

31. Důvodem pro přiznání odkladného účinku nemůže být bez dalšího ani tvrzení, že by v případě úspěchu kasační stížnosti stěžovatel musel opět zrušit velké množství rozhodnutí vydaných na základě napadeného rozsudku krajského soudu.

32. Zdejší soud proto uzavřel, že stěžovatel neprokázal skutečnosti rozhodné pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, proto návrh zamítl.

33. Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. března 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu